

หลักสูตรอบรม

การเรียนรู้ประสบการณ์

การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 62 วันที่ 10 – 11 มิถุนายน 2562

ผู้เข้าร่วมอบรม 55 คน

จาก ทต.สบง อ.กุซาง จ.พะเยา

นายสิทธิศักดิ์ อภิกุลชัยสิทธิ์ นายอำเภอแม่สาย

กล่าวต้อนรับคณะผู้เข้าร่วมอบรมฯ จากเทศบาลตำบลสบง อำเภอกุซาง จังหวัดพะเยา ดังนี้

1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ โดยในอดีตที่ผ่านมาก่อนที่จะมีโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามาในพื้นที่นั้น เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องการค้าขายยาเสพติด และกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่กดขี่ข่มเหงชาวบ้านในพื้นที่ ตลอดทั้งในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับแนวชายแดน ยาเสพติดจึงมีช่องทางผ่านการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่บริเวณอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ และกระจายยาเสพติดไปสู่ในภูมิภาคอื่นๆ ในประเทศไทย ซึ่งหลังจากมีการจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่แล้ว โครงการร้อยใจรักษ์จึงได้เข้ามาในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับคนในพื้นที่ โดยเร่งเห็นว่าชาวบ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่ค้าขายยาเสพติด

เนื่องจากขาดโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สุจริต โครงการร้อยใจรักษ์ ซึ่งเป็นโครงการตามพระดำริของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี โดยให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการโดยใช้การพัฒนาทางเลือก ด้วยศาสตร์พระราชา และ ดำรงแม่ฟ้าหลวง ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่และให้โอกาสคนในการ ลด ละ เลิก ยาเสพติด อย่างยั่งยืน

2. กระบวนการในการพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดผลอย่างยั่งยืนและเกิดเป็นรูปธรรมต้องเน้นย้ำ คือ การทำประชาคมกับชาวบ้านให้เห็นด้วยร้อยละ 80 ของประชากรที่มีทั้งหมด หากชาวบ้านไม่เห็นด้วยหรือไม่ร่วมด้วย เกิดความล้มเหลวตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่ม

3. การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มาตรวจเยี่ยมโครงการฯ และกล่าวว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาระดับประเทศ ไม่ใช่เพียงที่บ้านห้วยส้าน

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักจะมีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการลงแรงงาน
4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปลูกป่า ปลูกคน

ปลูกคน

ด้วยเป้าหมาย

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

- ถาม : พื้นของกันบ่อ ต้องเทพูนด้วยหรือไม่
ตอบ : ไม่ต้องเท จะเทแค่รอบข้างของบ่อ
ถาม : มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่จ่ายค่าน้ำตามมิเตอร์ที่ติดตั้งหรือไม่
ตอบ : ไม่มี เนื่องจากเข้มนวดและมีค่าปรับ
ถาม : หากอยากทำบ่อขอยซีเมนต์สามารถทำได้ไหม
ตอบ : สามารถทำได้ แต่ต้องคำนึงถึงแหล่งน้ำด้วย
ถาม : มีวิธีการล้างบ่อน้ำอย่างไร
ตอบ : ใช้ระบบการลากลักน้ำออกจนบ่อแห้ง

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง

พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

- ถาม : การห่อถุงคาร์บอนมะม่วงน้ำดอกไม้ ควรห่อตอนไหน
ตอบ : ห่อถุงคาร์บอนตอนความยาวลูกประมาณ 10 เซนติเมตร
ถาม : ในพื้นที่นี้มีปัญหาเรื่องหนอนเจาะลำต้นไหม ต้องทำอย่างไร
ตอบ : ในพื้นที่นี้ไม่มีปัญหาเรื่องหนอน แนะนำให้ใช้สารเคมีในการกำจัดหนอน ทุกๆ 7-15 วัน ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่
ถาม : ปลูกมะม่วง 10 ปี 10 ไร่ ใช้ต้นทุนเท่าไร
ตอบ : ต้นทุนตอนปลูกใช้การปลูกจากเมล็ดราคาอยู่ที่เมล็ดละ 1 บาท(ตลับนาถ) แล้วค่อยมาเปลี่ยนยอดเป็นน้ำดอกไม้ ซึ่งจะทำให้ลำต้นทนต่อโรคกว่าต้นที่เพราะมาจากมะม่วงน้ำดอกไม้

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร

ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อูโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000-กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน(เป้าหมาย คือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปศุสัตว์)

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

- ถาม : ข้าวที่ใช้ทำสารหัวเชื้อราชีวเวอร์เรีย ใช้ข้าวอะไร
ตอบ : ใช้ได้ทั้งข้าวเหนียว และข้าวเจ้า แต่ในพื้นที่ปลูกข้าวเจ้าพันธุ์อูโต จึงใช้ข้าวเจ้าในการนำมาเป็นส่วนผสม แต่ถ้าเป็นไปได้ก็แนะนำให้ใช้ข้าวเหนียวจะดีกว่า
ถาม : สารชีวเวอร์เรีย หากเก็บไว้นานเกิน 3 เดือน จะสามารถนำมาฉีดพ่นได้หรือไม่
ตอบ : สารสามารถเก็บได้ 6 เดือน แนะนำให้รีบใช้ให้หมด

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

- ถาม : สัตว์ที่เลี้ยง เลี้ยงกี่ปีถึงจะสามารถส่งขายได้
ตอบ : สุกร เลี้ยง 1 ปี ก็สามารถส่งขายได้
ถาม : แหล่งที่สามารถซื้อพันธุ์ไก่ดำ ?
ตอบ : ซื้อมาจากจังหวัดสกลนคร หากต้องการในพื้นที่โครงการสามารถสอบถามซื้อจากชาวบ้านที่เพาะเลี้ยงได้
ถาม : เพราะเหตุใดถึงใช้หญ้าเนเปียร์ เป็นอาหารสัตว์
ตอบ : หญ้าเนเปียร์มีโปรตีนสูงมากถึง 14% สามารถนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์อื่น ๆ ได้อีกด้วย
ถาม : วัคซีนไก่ใช้วัคซีนอะไร
ตอบ : วัคซีนนิวคาสเซิลหลอดลมอักเสบ
ถาม : จุดเด่นของ ไก่ดำพันธุ์ภูพาน
ตอบ : การเจริญเติบโตอย่างชัดเจน เลี้ยงง่าย ให้ผลผลิตเร็ว

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชนี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ่านะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรุ่มร่า เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบูรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ทำไมถึงตัดสินใจเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากที่เมื่อก่อนเคยเสพยาครั้งละ 200 เม็ด และทำอะไรถึงให้เลิกเด็ดขาด

ตอบ : นายส่องแสง : เนื่องจากไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ชุมชน หมู่บ้าน คนในชุมชนรังเกียจ ที่สำคัญอยากเลิกใช้ด้วยเพราะทรมาณร่างกายตัวเอง ถ้าเราตั้งใจที่จะเลิกจริงๆ มันขึ้นอยู่กับหัวใจที่เข้มแข็งของเราเองในการเลิกเด็ดขาด

ถาม : ท่านมีความมั่นใจในตัวเองหรือไม่ว่าสามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้เด็ดขาด

ตอบ : นายส่องแสง : มั่นใจมาก เพราะติดยามาตั้งแต่เด็กแล้ว ไม่อยากยุ่งเกี่ยวอีกแล้ว อยากเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับคนในชุมชน แตกต่างจากในอดีตไปไหนไม่มีใครต้อนรับ มีแต่คนรังเกียจ

ถาม : ยาเสพติดมีแหล่งผลิตอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ หรืออยู่ในฝั่งประเทศเพื่อนเท่านั้น

ตอบ : นายส่องแสง : แหล่งผลิตยาเสพติดไม่มีอยู่ในประเทศไทย แต่จะอยู่ในฝั่งประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด

ถาม : การสื่อสารหรือการให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ไม่เป็นจริงหรือเป็นเท็จหรือไม่ มีการใช้ภาษาชวนเผื่อนินทาหรือไม่เห็นด้วยกับเจ้าหน้าที่หรือไม่

ตอบ : นางรัชณี : ในอดีตแน่นอนว่าหากเจ้าหน้าที่เข้ามาสอบถามหรือสืบค้นข้อมูล อาจจะได้ข้อมูลที่เป็นเท็จและไม่ครบถ้วน เนื่องจากไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ บางคนอาจจะหลบหน้าหลบตาไม่ค่อยกล้าพูดคุยกับเจ้าหน้าที่

ถาม : การศึกษาของคนในชุมชนเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : นางรัชณี : ส่วนมากคนในชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษามากเท่าไร เนื่องจากในอดีตมีรายได้จากการค้าขาย ยาเสพติดเป็นจำนวนมากจึงไม่มีใครอยากเรียน ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ถาม : หลังจากที่ได้เข้ามาร่วมกับโครงการร้อยใจรักชีวิตมีความสุขหรือไม่และครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : นายมานิต : มีความสุขมากยิ่งขึ้น สุขคือลูกได้ทำความดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก

นายสมบุรณ์ : ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และได้รับโอกาสและการยอมรับของคนในชุมชนที่มอบให้อย่างจริงใจ

นายส่องแสง : ชีวิตดีขึ้นมาก ผู้คนในชุมชนให้การยอมรับนับถือ พูดคุยทักทาย ยิ้มให้มากยิ่งขึ้น

นางรัชณี : ชีวิตเปลี่ยนไปมาก มีความสุขมากไปไหนมาไหน ก็จะมีคนยิ้มให้ มีแต่คนทักทาย อธิษฐานดีต่อกัน รวมทั้งคนในชุมชนอื่นๆ ให้การยอมรับและต้อนรับ

ถาม : ในหมู่บ้านห้วยसान ตอนนี้ไม่มีผู้ค้ายาเสพติดแล้วหรือไม่

ตอบ : ไม่มีแล้ว เนื่องจากทางโครงการฯ ได้ให้โอกาสคนในชุมชนมาร่วมทำงานกับโครงการฯ ประกอบอาชีพค้าขาย เย็บปักถักร้อย มีรายได้จากการประกอบอาชีพที่สุจริต

ถาม : วงจรยาเสพติดพูดเสมอว่า “ผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เข้าไปแล้วจะไม่สามารถออกจากวงจรได้” เป็นเรื่องจริงหรือไม่

ตอบ : ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการติดค้างค้ายาเสพติดมากกว่า หากไม่ติดค้างหนี้สินอะไรกับการค้ายาเสพติดก็สามารถออกจากวงจรได้ แต่ส่วนใหญ่ที่คนที่ไม่สามารถออกจากวงจรได้คือคนที่ติดค้างค้ายาเสพติด จึงทำให้ต้องค้างเพื่อชดเชยหนี้สินที่ค้างอยู่

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงาม

ได้ ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยสำน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนา

ร่วมกัน

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่สาย ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

ได้กล่าวถึงโครงการอาสาทำดี เป็นการให้โอกาสของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นกระบวนการนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดยาเสพติดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ฝึกอาชีพ

ทั้งนี้ ได้กล่าวถึงการดำเนินโครงการขยายผลแหล่งน้ำไปหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้านหลัก 20 หมู่บ้านย่อยนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้านแล้ว

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : หากตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านการขับไล่ผู้เสพยาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติด ออกจากหมู่บ้าน จะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่

ตอบ : หากมองในแง่มุมมองของสิทธิมนุษยชน ในแง่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ แน่นนอนว่าเป็นการกระทำผิดในเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนแน่นอน แต่ในเบื้องต้นการตั้งกฎระเบียบการอยู่ร่วมกัน เป็นการทำข้อตกลงร่วมกันในหมู่บ้านชุมชน เพื่อกำหนดโทษที่หนักไว้ ไม่ให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำๆ หรือเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดที่จะต้องถูกลงโทษในชุมชน ซึ่งหากมีการกระทำความผิดซ้ำจนถึงขั้นต้องขับไล่ออกจากหมู่บ้านนั้น คณะกรรมการหมู่บ้านควรต้องประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไร แต่ก็มีการอยู่ข้อหนึ่งที่หมู่บ้านในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ตั้งขึ้นไว้ว่า “หากผู้ใดไม่กระทำตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน” ครอบครัวนั้นจะต้องถูกตัดจากความช่วยเหลือในเรื่องของสวัสดิการส่วนราชการ

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และที่ปรึกษาประธานสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ได้กล่าวถึงการสรุปกิจกรรมการอบรมว่าโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นโครงการตามพระดำริของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี เป็นการเน้นแนวทางการพัฒนาทางเลือก พัฒนาคน ตามศาสตร์พระราชา และตำราแม่ฟ้าหลวง โดยการให้โอกาสให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้มีโอกาสในสิทธิสาธารณสุขปลอดภัยขั้นพื้นฐาน รวมถึง ทางด้านเกษตรกรรม พื้นที่ทำกิน และส่งเสริมอาชีพ

ดังนั้น โครงการร้อยใจรักษ์ จึงเป็นการปรับ ทศนคติของชาวบ้านร่วมกับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ปัญหายาเสพติดได้ ขยายเข้ามายังประเทศไทยในหลากหลายช่องทางซึ่งพื้นที่หลักในการขนส่งหรือการลำเลียงยาเสพติดนั้นอยู่ในเขตรอยต่อระหว่างประเทศ การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ จึงมีวัตถุประสงค์ในการขจัดปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา โดยเห็นว่ “การพัฒนาคน คือ สิ่งที่สำคัญที่สุด”

ดังนั้น การขับเคลื่อนโครงการให้ดำเนินไปได้อย่างลุล่วง คือ หน่วยงานราชการท้องถิ่นที่ท้องถิ่น ทางสถาบันปิดทองหลังพระฯ จึงได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการท้องถิ่นที่ท้องถิ่นด้วยเห็นว่า เป็นหน่วยงานที่เข้าถึงชาวบ้านและเข้าใจถึงปัญหาของชาวบ้านได้มากที่สุด ดังนั้น หลักสูตรที่ 2 จึงจะเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่จะต้องดำเนินการให้สำเร็จ หรือ โครงการ Quick Win จึงต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากการอบรมใน หลักสูตรที่ 1 เมื่อกลับไปในพื้นที่แล้วให้ร่วมกันหารือถึงปัญหาที่ชาวบ้านต้องการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง

ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

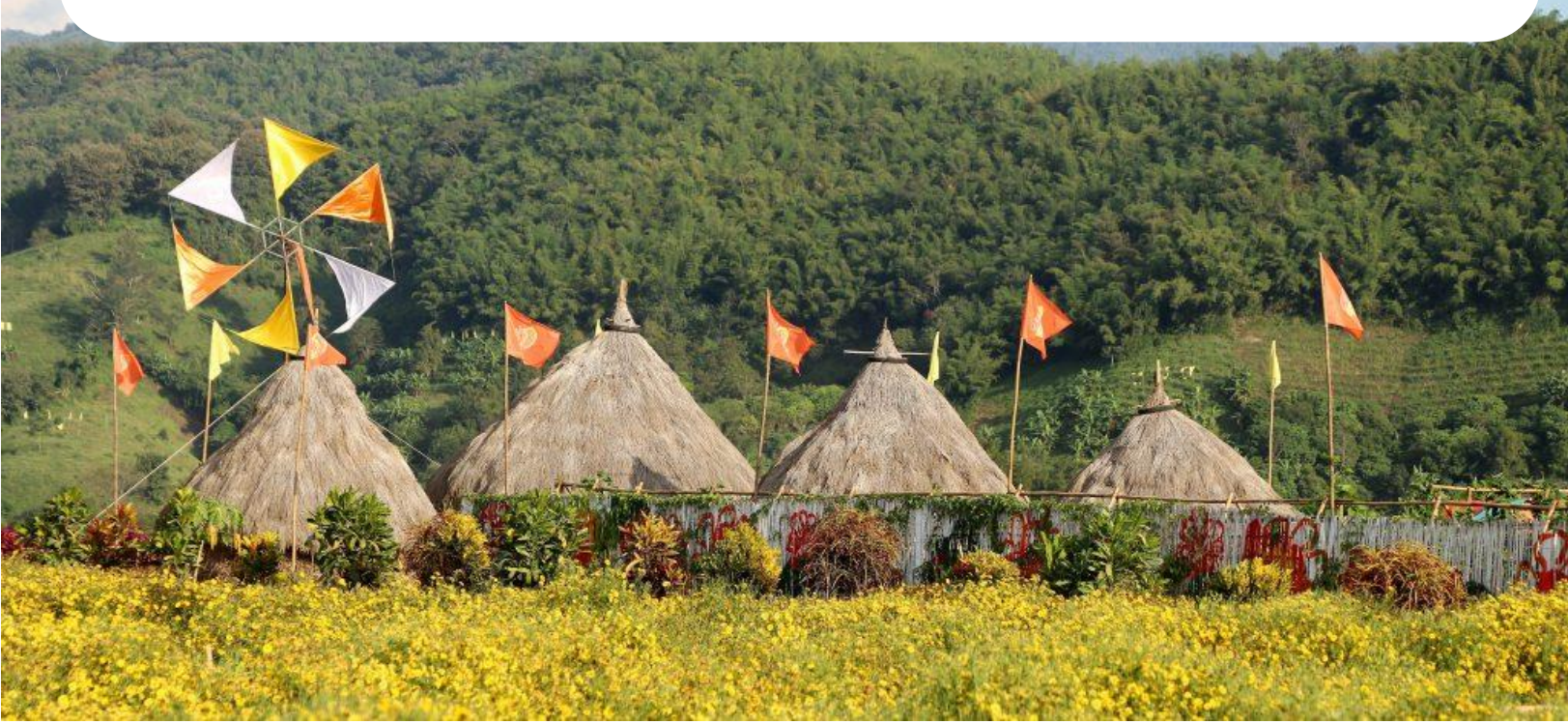
1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหาในชุมชนของ ท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมิงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. วิธีการเก็บ ดูแลรักษา พันธุ์ข้าวอีโต (กข21)
2. การพัฒนาพันธุ์ พันธุ์สัตว์
3. การพัฒนาพันธุ์ และส่งเสริมหมุดำดอยตุง
ให้กับคนในชุมชน
4. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์
โดยใช้หญ้าเนเปียร์เป็นอาหาร
5. การส่งเสริมหญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอล
และหญ้าเนเปียร์ปากช่อง
6. การทำอาหารหมักลดต้นทุนจากต้นกล้วย
และหญ้าเนเปียร์
7. การส่งเสริมกองทุนพันธุ์สัตว์ให้ชาวบ้านนำไปเลี้ยง
8. ความสามัคคีของคนในชุมชนในการพัฒนาระบบน้ำ
9. การทำอ่างพวงสันเขาแบบขอยซีเมนต์
10. ข้อดีข้อเสียของการทำอ่างพวงสันเขา
11. การใช้ระบบกักน้ำจากที่สูงลงที่ต่ำ
เพื่อนำไปใช้ในการเกษตร
12. การดูแลรักษาป่าต้นน้ำ ป่าอนุรักษ์
และการใช้สอยใช้ประโยชน์จากป่าใช้สอย
13. การจัดการพื้นที่เนินเขา ที่ดอน และที่นา
เพื่อปลูกพืชผสมผสาน
14. การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีในแปลงนา
15. การบริหารจัดการน้ำโดยคณะกรรมการดูแลน้ำ
ของหมู่บ้าน

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. นำปุ๋ยหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ไปใช้และเผยแพร่ให้เกษตรกร เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต
2. สร้างความเข้มแข็งของการบริหารจัดการน้ำในชุมชน
3. การใช้ระบบกักน้ำเพื่อนำน้ำไปใช้ในพื้นที่การเกษตร
4. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นอื่นๆ เพื่อปรับภูมิทัศน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
5. นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ไปเผยแพร่ให้กับชาวบ้านในชุมชน
6. การนำอาหารลดต้นทุนไปเลี้ยงสัตว์ หมู เป็ด ไก่ และปลา
7. สร้างอ่างเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับการเกษตร
8. ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อทราบถึงรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน
9. นำความรู้ด้านปศุสัตว์ไปปรับใช้เพื่อลดอัตราการตายของสัตว์
10. ทำเกษตรเชิงผสมผสาน
11. ปรับปรุงพันธุ์พืชในชุมชน
12. สร้างกลุ่มหรือรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อประกันราคาผลผลิต และต่อรองพ่อค้าคนกลาง
13. แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรสู่ตลาด
14. การบริหารจัดการไฟฟ้า
15. มาตรการการใช้น้ำ

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 62 ทต.สบบง อ.ภูซาง จ.พะเยา

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	96.23	3.77	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	71.70	28.30	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	60.38	39.62	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	86.79	13.21	-	-
วิทยากรมีความรู้	90.57	9.43	-	-
สถานที่อบรม	88.68	9.43	1.89	-
สถานที่พัก	66.04	30.19	3.77	-
อาหารและเครื่องดื่ม	96.23	3.77	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 53 คน จาก 55 คน